

MIROSLAV CIPÁR

grafik, maliar, dizajnér

Miroslav Cipár sa narodil 8. januára 1935 vo Vysokej nad Kysucou. Dva roky študoval na Vyššej škole pedagogickej v Bratislave a potom na Vysokej škole výtvarných umení (1955-1961) u profesorov Vincenta Hložníka, Dezidera Millyho a Petra Matejku. Od roku 1961 až dodnes pôsobí ako umelec, grafický dizajnér a ilustrátor na voľnej nohe. V šesťdesiatych rokoch bol jedným zo zakladateľov Clubu grafikov a spoluzakladateľom Bienále ilustrácií Bratislava. V rokoch 1971-1972 pracoval ako pedagóg na Children's Book Institute v New Delhi v Indii a v roku 1985 viedol ilustrátorský workshop na Srí Lanke. Patrí k jedným z najvšestrannejších slovenských výtvarných umelcov - okrem knižnej ilustrácie sa venuje aj kaligrafii, typografii, tvorbe značiek a piktogramov, voľnej grafike, maliarstvu a sochárstvu. Knižná ilustrácia patrí k jedným z hlavných pilierov Cipárovho diela. Výtvarne sa podieľal na celom rade knižných titulov z rôznych oblastí - literatúra a časopisy pre deti a mládež, poézia pre dospelých, beletria, historické štúdie alebo literatúra faktu. Ilustrácie vytvára s humorom a nadsádzkou, výtvarný štýl a techniky obmieňa v závislosti od konkrétnej zákazky, experimentuje, no napriek tomu nestráca svoj vlastný výraz. Základ, na ktorom stavia, je kresba a čiara je jeho hlavný vyjadrovací prostriedok. Používa ju nielen ako obrysovú linku, ale ju aj drotárskym spôsobom tvaruje a vytvára daný predmet alebo figúru. V detskej ilustrácii jednotlivé predmety štylizuje, skladá ich tvarovo, farebne aj kompozične do ucelených, na seba nadväzujúcich obrazov, stupňujúcich dejovosť. Nezaoberá sa priestorom ani perspektívou, má sklon ponímať danú kresbu skôr ako symbol a piktografický znak. Už v ranom diele sa u neho prejavovali sklony k experimentovaniu. Ilustrácie tvoril dvojakým spôsobom – buď nakreslil obrysovú linku, ktorú dopĺňal ľahkou gvašovou farbou alebo vystrihoval jednoduché tvary z papiera, ktoré na seba lepil. Okrem samotnej kresby sa pohrával aj s písmom a typografiou a vytváral svoje vlastné ručne maľované a vystrihované nápisy. Po skončení štúdia v šesťdesiatych rokoch pôsobil ako ilustrátor v slobodnom povolaní a svoj štýl naďalej rozvíjal napríklad v knihách Slávna ľavačka a Černoško Gnugu. V sedemdesiatych rokoch vyšli jeho najvýznamnejšie ilustrátorské diela ako Zlatá brána či Gargantua a Pantagruel – dielo, ktoré tvoril takmer dva roky a ktorého výsledkom je brilantné zvládnutie práce s drôtenou čiarou. Po Nežnej revolúcii Cipár aktívne pokračoval vo svojej výtvarnej, ilustrátorskej, spoločenskej i publikačnej činnosti. Ilustroval celý rad známych detských kníh: Malachitová škatuľka (1990), Ahoj hádanka (2003), Moja žena Oľga a nekonečno (2004) alebo Basta Fidli (2010). Od roku 1979 je nositeľom Ceny Ľudovíta Fullu a od roku 2001 nositeľom Radu Ľudovíta Štúra I. triedy. Počas svojho profesionálneho pôsobenia získal mnoho ocenení predovšetkým za svoju ilustrátorskú tvorbu (čestné uznania zo súťaže Najkrajšia kniha Československa, medaily na International Buchkunst Ausstellung v Lipsku, ocenenie Zlatý orol na Festivale knižného dizajnu v Nice, zlaté plakety na Bienále ilustrácií, Cenu Pavla Straussa atď.). Na svojom konte má desiatky samostatných výstav a bolo o ňom vydaných niekoľko obrazových monografií.

Z tvorby Márie Ďuríčkovej ilustroval:

Biela kňažná (M. Ďuríčková, Mladé letá 1988)
Zlatý hrach (M. Ďuríčková, Mladé letá 1988)
Dunajská kráľovná (M. Ďuríčková, Mladé letá 1981)
Prešporský zvon (M. Ďuríčková, Mladé letá 1978)
Jožko Mrkvička Spáč (M. Ďuríčková, Mladé letá 1972)
Útek z gramatiky (M. Ďuríčková, Mladé letá 1965)
Ahoj, hádanka (M. Ďuríčková, M. Števková, Buvik 2013)
Poslali ma naši k vašim (M. Ďuríčková, Buvik 2011)
Zlatá brána (M. Ďuríčková, Buvik 2004)

Výberová bibliografia:

Hra pre tvoje modré oči (Ľ. Feldek, Mladé letá 1959)
Veľká cestovná horúčka (M. Válek, Mladé letá 1977)
Viking Víke (R. Jonsson, Mladé letá 1969)
Baran Bé (J. Pavlovič, Mladé letá 1970)
Osmijanko rozpráva 8x8=64 nových rozprávok (K. Bendová, Mladé letá 1971)
Zlatá svadba (Ľ. Feldek, Columbus 2010)
K Betlehemu v srdci (I. Šulík, Spolok svätého Vojtecha 2017)